

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedijca, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petiti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 16.

V Ljubljani, v soboto 19. januarija 1889.

Letnik XVII.

P. n. naročnike opozarjamo in dostojno prosimo, ako bi kje njih napis bil pomanjkljiv, nam nemudoma naznaniti, ker se bodo skoraj natisnili novi naslovi, da se nam tem potom blagovoljno prihrani mučno delo med letom.

**Opravništvo „Slovenca“
in „Domoljuba“.**

Narodna prometna banka v Ljubljani.

△ Že večkrat smo na tem mestu opozarjali na nevarnosti, ki preté vsem našim krogom in stanovom s strani židovstva, katero skuša v prvi vrsti z denarnimi kupčijami podjarmiti si krščanske dežele in narode. Ako jemljemo v poštev pravno umazanost in zvita sredstva, katerih se poslužuje semitski rod (našeli smo je nedavno v članku „moč židovstva“), da bi izsesal vso moč krščanskim narodom ter jih vkoval v železne svoje okove, in če pomislimo, da se celó mogočne države ne morejo izviti iz židovskega obroča, mora vsakdo z veseljem pozdravljati gibanje, ki se je pričelo tudi v domačih naših krogih s poštenim in opravičenim namenom, da bi kolikor mōči oprostili sorojake gospodarske odvisnosti od onih sovražnih moči, ki navadno vsak nepovoljni jim razvoj naš smatrajo kot vtikanje v njihovo pridobljeno nadvlado.

Z zanimanjem smo čuli, da skuša nekaj narodnih meščanov ljubljanskih osnovati denaren zavod s tvrdko: „Kranjska prometna banka“. Takega zavoda naši trgovci in obrtniki nimajo, odkar je propala „Kranjska eskomptna banka“, v katerem bi mogli za kratke obroke nalagati manjše glavnice ter je zopet brez škode na obrestih jemati.

So sicer na Kranjskem nekateri kreditni zavodi, ki bi v sili pomagali našim trgovcem in obrtnikom, vendar ne moremo tajiti, da takega nimamo, ki ne bi služil namenom naših političnih nasprot-

nikov, marveč delal nepristransko, to je, ki bi v oni meri šel na roke slovenskemu prosilecu, kakor nemškemu.

Da kranjska hranilnica ni tak zavod, kakoršen potrebuje vsak kupčevalec brez razlike národnosti, pokazala je pri volitvi upravnega sveta, ker ni volila niti jednega Slovenca najponižnejše nravi.

Imamo tudi solidne in trdne zasebne banke, a pri teh Slovenec nerad išče pomoči, ker so v nemških rokah. Slovenci bi morali imeti v resnici še pohlevnejšo naravo od golobje, da bi podpirali in jačili stranko, ki nam nasprotuje v vseh deželnih vprašanjih in s ponosom povdarja, da ni našega rodú. Ali torej ne bomo podpirali domačinov, ki nam isto ponujajo, kakor nasprotniki? Ali more kdo tajiti, da merijo slovenskega prosilca z drugo mero, kakor svojega pristaša? Kdor to taji, ne pozna naših razmer.

Zato smemo iz tega in drugih vzrokov z veseljem pozdravljati množenje domačih denarnih zavodov. Kolikor večja je konkurencija, toliko lažje je dobiti opravičen kredit, toliko cenejši je denar za vsakega podjetnika.

Kolikor bolj se zbira denarna moč dežele v trdnih žiro-bankah, toliko bolj se razvijajo vsestranska podjetja, ker se ni treba bati, da bi moralo zaspati pričetno podjetje vsled pomanjkanja denarne pomoči, katero pristranski kapitalisti ravno v sili radi odtegujejo.

Dalje tudi ne bo imel kapital toliko sovražnikov, ako se bo vlagal v žiro-banke ter tako pospeševal vsestranski promet. Ali ni v sedanjem času, ki je poln nasprotij, kapital že socialna nevarnost? Le če se kapital porablja v namene produkcije, da si tudi delavci morejo z njim pomagati ter olajšati svojo socialno bedo, sprijaznili se bodo s kapitalom in ne rušili socialnega reda. In ta namen imajo žiro-banke, ker zbirajo ves prebitni kapital in ga napeljujejo v struge dela in produkcije.

Mnogi bankroti z žalostnimi gospodarskimi in pravnimi posledicami dokazujejo, da podjetniki, trgovci ali obrtniki niso dobili podpore od kapitala,

katero bi jim moral dati v trenutku kupčijske otrplosti ali stagnacije.

Res je sicer, da tudi hranilnice zbirajo prebitni kapital ter ga dajejo prometu in tako tudi v tem oziru blagotvorno delujejo. Toda po svojih štatutih in npravnem svojem namenu so preneukretne in sprejemajo le oni kapital, ki navadno dlje časa leži; glavnice za kratke obroke jim niso po volji. In vendar počivajo večje denarne vsote mrtve v predalih omar, ki bi se mogle četudi za kratek čas takoj koristno porabiti. Ta namen pa imajo ravno žiro-banke, katerih potrebujemo v Ljubljani.

Naravno pa se more razvijati taka banka le tedaj, ako dobi vloge od mnogih strani in je tudi njena pomoč mnogostranska, da more poravnavati nastala nasprotja.

Tak zavod je bila „Kranjska eskomptna banka“. Zakaj je propala, je znano. To bi se ne bilo zgodilo, ako bi upravni svet ne imel brezmejnega zaupanja v tedanjega nepoštenega ravnatelja. Da pa je dobro izvrševala svoj namen, dokazujejo desetkrat večje glavnice, katere so vložili zasebniki v začasno obrestovanje, kakor je bila delniška glavnica.

Kar se tiče takozvanih čekov, je ta ideja jako koristna in ugodna, in želeli bi bilo, da bi se hitro in zeló vdomačila. Bistvo te ideje je treba natančneje poznati, da se razvidi njena primernost in korist. Čeki bodo s časom postali sredstvo kroženja ali cirkulacije, ako bo država sama to idejo podpirala. V Ameriki in na Angleškem n. pr. je že v navadi, da trgovci, obrtniki in zasebniki nimajo doma veliko gotovine, temveč vlagajo svoj denar v banko v čeki in tudi v čeki prejemale dohodke od plačnikov. Čeki se vedno obrestujejo, tako dolgo, da se izplačajo ali amortizujejo.

Da označimo važnost te ideje, navesti hočemo besede iz nekega statističkega dela. Po tem izveštvju je bilo denarnega prometa po ček-sistemu in z njim zvezanem clearing-sistemu v Londonu v enem letu 6000 milijonov funtov sterl. in v Novem Yorku 34.000 milijonov dolarjev, to je, trgovski svet ni izplačal te vsote v kovanem ali papirnatem denarju,

LISTEK.

Sviftijada.

(Dvainštirideseti spév.)

Kako prijetno življenje vživamo davkoplačevalci! Dočim premišljujemo v dolgi zimi na gorkem zapčku pri pipi cenega tobaka, kako bomo sadili po najnovejših poljedelskih izkušnjah krompir, da bode kaj praznične kuhe za bolj znamenite letne godove, trudijo se državnozbornski poslanci od jutra do mraka z uganjko, kateri jezik je najbolj potreben in primeren poetičnemu trudu davkoplačevalcev.

Nekateri kričé s povzdignenim glasom in navdušenim prepričanjem, da le nemščina more osrečiti vse državljane brez izjeme in da le v nemščini plačani davki povišajo državno moč in slavo.

Zopet drugi, namreč svojeglavni politiki, trdijo, da ni boljšega zdravila obupanim davkoplačevalcem kot davnaj zahtevana ravnopravnost, saj je bolečina za pridobljene narodne svetinje slavna in smoter najvišjega in požrtvovalnega rodoljuba.

Nerazumljivo je, da v najvišjih političnih krogih

ne razumejo ali nočejo umeti tega najbolj cenega zdravila v bolezni posameznih narodov. Ko bi podarila vlada vsaki národnosti davnaj zahtevano ravnopravnost, izginila bi kakor na povelje davčna mizerija in državne blagajne bi se napolnile v kratkem času s petaki in desetaki, katere bi prištedili davkoplačevalci pri tričetrtletnih državnozbornskih dijetah svojih poslancev. In povrh bilo bi sedemsto in šest najboljših rok, katere absorbujajo sedaj naša politika, na razpolaganje vspešnemu delu v vseh naših omikanih stanovih.

Pogled v bodočnost nas tolaži, da se uresniči vsaj Ogrom naša tu nasvetovana praktična politika. Naši domoljubni bratje onkraj Litave vihajo namreč tako pogumno svoje dolge mustače kakor še nikedar prej za nadopolni jim „niksdeutsch“, da se trudi brezvspešno naučiti minister baron Csáky celó z jasnim dokazom svojim, da velja vsak ogerski državlján, ki umé nemški, najmanj za dva moža.

Brez dvoma zasluži odslej baron Csáky naslov prvega rodoljuba, ker zatrjuje, da z nemščino podvoji število svojih rojakov za uro skrajne narodne sile.

Zaradi tega ne moremo umeti, da se branimo Slovenci na vse kripelje podvojujoče nemščine. Eks-

celenca minister Gautsch in pa g. Dežman gotovo ne vesta, kako slabo služita svoji politiki, ker hočeta podvojiti z nemščino Slovence, ki jima že sedaj provzročujejo mnogo preglavice in sitnostij z nepraktično politiko.

Zaradi tega bila bi velika žalost v Sloveniji, ko bi se utegnil vrniti g. Dežman zopet v naš narodni tabor in ko bi se kesal g. minister Gautsch svoje politike, ki nas pomnožuje. Nemščina je namreč pri nas sedaj ista slavna pregraja, ki nas loči v omikane, to je nemški govoreče, in neomikane pseudo-Slovence, ki nemški ne znajo in ki so zaradi tega največ potov jedina priča, da biva vsaj nekaj Slovencev na Slovenskem.

Sviftijanec sodi, ko bi nam položila vlada tudi popolno zagotovljen in v istini izvrševan devetnajsti paragraf na mizo, da bi ne bil povšeči vsem pravim rodoljubom, saj kakova zasluga bi bila potem biti vrl narodnjak in v kaki nevarnosti bi bila Slovenija, da se ji ta milost zopet razveljavi, saj s samo slovensščino si Slovenci niti na sprehod, ali pa v čitalnico ne upa.

In vendar smo Slovenci navzlic vsej svoji animoziteti proti slovensčini jako delavni in varčni s svojimi literarnimi izdelki. Gosp. „s“ pripetila se je

marveč z vstevanjem in odštevanjem na kontah de-
tičnih vdeležnikov. Torej so v Londonu za izpla-
čanje one ogromne vsote potrebovali k večjemu 5%
v zlatu in bankovcih. Iz tega se razvidi, da ta na-
prava ne potrebuje toliko sredstev cirkulacije, in
da je n. pr. Anglija za enako množino denarnega
prometa potrebovala manj sredstev cirkulacije, kakor
druge dežele, kjer ni kompenzacijske borze.

To smo le zato naveli, da smo pokazali svojim čit-
ateljem uravnavo denarne države, ki nas je preko-
sila za stoletja. S tem pa ne trdimo, da bi mogli
v naših skromnih razmerah kaj enacega izvršiti. Iz
gori navedenih vzrokov pa smemo priporočati če-
kovni sistem. Države mislijo navadno na povzdigo
prometa še-le tedaj, ko so že druge reforme izvršile.
Zato je umestno, da občinstvo samo prične delo in
pokaže dejanja, ki so obče koristna. Priporočati torej
smemo občinstvu osnovano „prometno banko“ v
Ljubljani, da jo podpira z delnicami ali pa z vlo-
ženim denarjem.

Sramota je res za deželo, da nima denarnega
zavoda, ki bi oprostil domačine odvisnosti od tujega,
nemškega kapitala. To so naši sorojaki na Štajer-
skem že davnej spoznali, ker so ustanovili več po-
sojilnic, ki sploh uspešno delujejo.

Konečno pa moramo opozoriti, da so trgovci
in delničarji, ki bodo vodili ta zavod, porok po
svoji poštenosti, premoženju in socialnem vzgledu,
da bode banka dobro prosperovala. Pri takih pod-
jetjih je treba vedno poštenosti, spretnosti, znanja
in čistih rok. In to se nam tukaj zagotavlja.

Riegrov opomin k zmernosti.

Dne 13. t. m. se je v Pragi vršil glavni zbor
českega kluba.

Pri tej priložnosti je imel dr. Rieger nastopni
znameniti govor:

„Velečastita gospôda! Oglasil sem se samo
zaradi tega k besedi, ker računsko poročilo takó
pohvalno in laskavo omenja moje osebe. Dostavljam
še, da so člani tega društva večinoma prijatelji
moji, katerim moram izreči hvalo za tako obilno
priznavanje mojih zaslug. Gospôda moja! V poli-
tičnem življenju je mnogo na tem ležeče, da zna
narod dobro razdeljevati svoje moči in najde vedno
pravo mero poguma. Kajti gotovo je ravno takó
škodljivo, ako si premalo ali pa preveč upa; takó
more pričeiti podjetja, ob katerih se lahko razbije
njegova moč, tako da bi mu bilo treba zopet sto-
letij, ako bi hotel okrevati.

Poučljiv vzgled imamo v zgodovini svojega na-
roda. Poseben znečajni znak ne samo našega na-
roda, marveč vseh Slovanov je ta, da mnogokrat
domišljija nadvlada pamet. Takó je bilo tudi pri
nas. Po daljšem blagostanji so prišle pri nas vedno
notranje nesreče, katere je večinoma zakrivil narod
sam, in sicer zaradi tega, ker ni imel prave mere
poguma. Ne more se tajiti, da smo jako napredo-
vali v zadnjih desetletjih; toda dostikrat me na-
vdaja neka bojazen, da bomo zopet, kakor hitro
se nam bo bolje godilo, zabredli v pregrehe svojih
pradedov in previsoko cenili svoje moči; bojim se,
da bi se zopet nazaj pogreznili. Tega se bojim in
želim samó pomagati, da ne bi zopet padli v stare

sreča, da so shranili vsaj jeden njegov listek v dr-
žavni arhiv za berilo bodočim rodovom, a sodil je
vendar, da se je zgodila s tem krivica že sedaj ži-
večim Slovencem, ker se jim je vzela njim potrebna
duševna hrana. Zaradi tega ni miroval prej, da je
rešil svoje pogrešano literarno dete bodoče slave.

Akoravno bi bil g. „s“ napisal brez truda v
dôbi tuge za izgubljenim umotvorom drugo, morda
celó bolj zaslužno literarno delo, hotel je vendar
pokazati svetu, da se raduje on bolje jednega sa-
mega svojega izgubljenca, kakor dolge vrste ostalih
nedolžnih ovčic brez zanimivih pikantnosti.

In da je bilo izgubljeno delo v istini zanimivo,
prepriča se tudi „post festum“ bralec omenjenega
listka, akoravno mu je odstrigel roditelj epilog, ki
navadno stoprv zabeljuje prejšnji vžitek.

Vendar jasno je tudi iz tega literarnega ostanka,
da ima g. „s“ čuteče srce ne samo za svoje čita-
telje, temveč tudi za preganjani rod nočnih „cip“
osobito v zimskem času, ko jim gre trdo za hrano.
Rahlosrčnost do živali je lepa čednost, ki pridobi
g. „s“ brez dvoma zaslužno čast predsednika bodo-
čemu slovenskemu društvu za brambo ptičjega rodu.

S v i f t i j a n e c.

grehe. Dostikrat se zopet v meni oglašá dvojba, ali
nisem zaradi svoje visoke starosti prebojazljiv. To
se večkrat prašam. Ni mi znano, kakó misli o tem
narod sam. Menim še vedno, da smo z delovanjem
svojim dosegli velike vspehe, in prepričan sem, da
se je to zgodilo vsled naše zmernosti.

Ne vem pa, ali bo narod vstrajal v tem oziru.
Zadrževati nočem naroda, ako se hoče okleniti druge
smeri. (Klici: „Nikoli!“) In tu uvažujem, da mi je
z zaupanjem, s kojim me časti narod, velika odgo-
vornost naložena; vedno si moram biti v svesti, da
ne vzbudim naroda nesreče in sebi krivde. V tem
oziru pa se spominjam naše izjave. Ko sem jo spisal,
sprejeta je bila navdušenjem, celi narod jo je pro-
glasil za naše veroizpovedanje, za paladij vseh pro-
stostij in pridobitev, in, gospôda moja, za nekaj
časa so se oglasili glasovi, ki so rekli, da se je
takrat učinila velika napaka. In ko se je temu od-
govarjalo, saj je bil vendar celi narod za izjavo,
rekli so: Da, toda to bi bili morali vodje bolje raz-
umeti. (Veslost.)

Popolnoma nisem prepričan, da nam je samó
škodovala takratna politika in da je bilo popolnoma
dobro, ko smo pozneje krenili na drugo pot, marveč
mislim, da bi bili morali vendar bolj vstrajati. Jaz
in mi vsi imamo veliko odgovornost, ako bi sledili
onim, ki so zoper nas, kajti rekli bi zopet v slučaju
neugodnega vspeha, da bi bili mi to morali bolje
umevati. Mi imamo večino in s tem tudi odgovornost,
in ker imamo to odgovornost, rabiti moramo svojo
večino s previdnostjo. Prosim, podpirajte nas v
težnji, da se narod ne bo prisilil na pogubonosna
pota. Želel bi, da bi se naša stranka spopolnila z
mnogimi novimi močmi in da bi se tem med
nami odkazali prostori. Služiti hočem i nadalje na-
rodu svojemu, v kolikor dopuščajo moje moči, ako
bi se pa prepričal, da narod ne odobruje mojih
potov, potem bi smatral za svojo dolžnost, da od-
stopim in rečem: Gospod, tvoja volja naj se zgodi.
Dal Bog, da se spelje naša reč v pravi tir.“ („Vy-
borné!“)

„Grazer Volksblatt“ ocenjuje Riegrov govor na-
stopno:

„Ta mirni govor starčka, ki je posvetil vse
svoje življenje narodu, bo gotovo pomirljivo vplival
na prevroče glave.

Na nečeški svet je ta najnovejša Riegrova be-
seda napravila različne vtise. Oficijozi, ki nasproti
Čehom navadno z veliko nesramnostjo igrajo vlogo
zaščitnikov, čestitajo gospodu dr. Riegro, vendar pa
si ne morejo kaj, da ne bi ga „očetovski“ oštevali
zaradi izjave.

Resnično, ako bi v istini iz oficijozov slišali
grofa Taaffeja, bilo bi mnogokrat desničarskim
strankam težko „lastni kruh jesti“. K sreči pa so
ti ljudje mnogo bolj odvisni od svojih razvad, kakor
od vlade.

Ostalo liberalno časopisje si tolmači Riegrov
govor takó, kakor se mu ravno prilega. Eni listi
opisujejo starega gospoda, kakó se ves bled strahú
trese pred Mladočehi, drugi zopet čitajo mej nje-
govimi besedami „potrditev dejanjske okoliščine, da
so Slovani nenasitni“.

Mi čitamo govor takó, kakor slóve; modro
svari pred narodno prevročekrvnostjo. Gospod grof Taaffe je ta govor gotovo bral z ve-
likim veseljem; tudi nam je všeč po svojem smotru,
toda vladna glasila naj le iz njega ne čitajo kapi-
tulacije na milost in nemilost; k tej ni pripravljena
nobena desničarska stranka.“

Jezik in narodnost.

Da bi nekoliko pozabili vse neizpolnjene želje,
nade in zahteve, spravili so večni dobrotniki naši
novo vprašanje na površje, s katerim se imamo
osebito Slovenci baviti: z vprašanjem nemščine!
Povod temu dal je na Ogerskem naučni minister
Csáky, ki je v parlamentu priporočal madjarski
mladini, naj se marljivo učí nemški, za njim pa
Štefan Tisza „mlajši“. Iz tega posneli so brez
vsega vzroka poveljevalci nemščine pri nas, stari
centralisti in ponemčevalci, da nam stavijo v vzgled
Madjare, hvalisajoči nam blagre kulture nemške,
ter bi radi v nas kakor v mehove vpihali še več
nemščine, nego je vže imamo.

Da ne nastane nova zmešnjava med nami in
nas ne napade znova kužna bolezen, treba, da se
čestokrat bavimo z vprašanjem nemščine, katero
nam ti osrečevalci vrivajo kot glavni pogoj narod-
nega življenja našega.

Ako povdarjajo na Ogerskem in v Galiciji vi-
soki državni dostojanstveniki potrebo, da bi se na-
raščaj madjarske in poljske inteligencije učil mar-
ljiveje nego doslej nemščine, ne tiči v tem priporo-
čanju nijedna nevarnost materinemu jeziku in na-
rodni kulturi Madjarov in Poljakov. Kakor madjarski,
istotako poljski jezik prevladuje v vsem javnem živ-
ljenju, v zakonodavstvu, v vsi državni upravi in de-
želni, v šolstvu in notranjem uradovanju. Ko se je
Poljak ali Madjar naučil nemščine, v kolikor je ta
ali oni potrebuje za jednoletno službo v vojski ali
pri poznejšem javnem nameščenju, ne gre med od-
padnike ter ne ponižuje vsled znanja nemščine svo-
jega jezika in njegove veljave.

Inače je pri nas, kjer je vse notranje urado-
vanje vseh uradov nemško, kjer je z nemštvom tako
vse napojeno, da se celó mladina, pobhajajoča iz slo-
venskih šol, rada bavi s prelaganjem dunajskih ne-
slanosti in slovensčino postavlja v kot.

Pri nas na Slovenskem ni treba znova vzpod-
bujati k učenju nemščine, kajti v tem oziru dela
več ljudi, nego je treba. Pri nas ne uči se samo
isti marljivo nemščine, ki jo bode kdaj potreboval
v javnem nameščenju, uradu in trgovini, temveč i
celó oni, ki svoj živ dan ne bodo imeli prilike, da
bi spoznavali izveličalnost tujega jezika.

Kdor je to nemščino samo povohal, prečesto
zasramuje svoj jezik ter se pri vsaki priliki pobaha
z nemščino, dasi jo grozovito — lomi. In če je
kdo med nami temeljit poznavalec nemščine, — in
teh je na Slovenskem vse polno — isti v družbi-
nem življenju čisto daje prednost tujemu jeziku,
ker niti ga sram ni, niti pojma nima o narodnem
ponosu.

Ako je uradnik, je tudi navadno najiskrenejši
zagovornik samovladi nemščine v vsem notranjem
uradovanju. Na podlagi teh izkušenj moramo se od-
lečno upirati na korist pravice, veljave in čislanja
slovensčine v slovenskih deželah vsakemu novemu
poskusu, da se hoté ali nehoté pri nas gladi pot
nemščini, ki se mora še precej umakniti jeziku slo-
venske večine stanovnikov.

Namen, da bi narod naš postal, vsaj kar se
tiče razumnštva in vseh takozvanih boljših družb,
dvojjezični narod, ni samo nenaraven, temveč
naravnost pogubljiv. Nemščina, kakor mnogi odpad-
niki dokazujejo, je marsikateremu našincev britev,
s katero se dete in nerazumni človek lahko vrezeta.

Toda nečemo, da bi nas ne umevali. Kdor se
pripravlja za javno službo za oba naroda v deželi,
mora znati nemški jezik, in istega si je tudi na
Slovenskem na podlagi veljavnih zakonov temeljito
priučil. Zoper to nismo in biti ne moremo. Toda
gre se za to, da bi oni, ki morajo znati nemščino,
ne vrivali nemškega jezika ondi, kjer je zanesljivo
sredstvo v raznarodovanje. Na slovenskih tleh treba
zdaj primorati samo jedno: in sicer primorati one
med nami živeče Nemce, koji se pripravljajo za
javno službo, da se naučé temeljito slovenski!
Druge potrebe pri nas nimamo, in je tudi imeti
ne smemo, kar se tiče jezika.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. januarja.

Notranje dežele.

Kot državnozbornskega kandidata so si *mariborski nemški volilci* dné 16. t. m. izbrali na-
mestu odstopivšega dr. Aussererja graškega mest-
nega odbornika in odvetnika dr. Gustava Koko-
schinega, rojenega Mariborčana.

Predsednik graškega nadsodišča pl. Waser je imel danes teden pri banketu, prirejenem
na čast z velikim redom odlikovanemu državnemu
nadpravdniku dr. Leitmaierju, govor, v katerem je
rekel med drugim: „Priznavam veliko vrednost na-
predka v najnovejšem času na pravosodnjem polji,
vendar pa si ne morem kaj, da ne bi naglašal bi-
stvene prednosti v pravnem življenju že davno pre-
teklih časov, to je avstrijske državne zavesti, ki je
takrat navduševala vse pravnike brez razločka sta-
novske stopnje in rojstva ter jih vsled tega tudi
branila, da niso zabredli v politično strankarstvo in
agitacijo... V veliko pomirjenje pa je prijateljem
reda vedeti, da je še mōž, katere dičijo našete
lastnosti, akoravno sta sedaj postala laž in hinavstvo
lagoden in zaradi tega priljubljen modus acquirendi.“ Koncem govora
je Waser pozval navzoče, naj napijejo presvetlemu
cesarju Francu Josipu I. S tem Waserjevim go-
vorom se pečá seveda vse časopisje, v prvi vrsti pa
si izkoristuje besede njegove židovsko-liberalno časo-
pisje. S tem je menda pl. Waser tudi dosegel svoj

(Dalje v prilogi.)

namen. „N. F. P.“ povdarja, da je govoril Wasser o potrebnih lastnostih sodniškega stanja, in da te so le redke. S tem je graškega nadsodnika predsednik omadeževal vse avstrijske sodnike, ob enem pa udaril samega sebe v obraz. Po njegovem mnenju je neobhodna lastnost avstrijskega sodnika, da se ne briga za politiko in strankarsko agitacijo. On sam tedaj nima te hvalevredne lastnosti, ker politizuje v govoru, s katerim napiva presvetlemu cesarju, vzvišenemu nad vse stranke. „Politik“ ga dobro zavrata: „Waserjevo hrepenenje po dōbi absolutizma označuje govornika kot onemoglega in plitvega laudator temporis acti, kateremu se stidi visoko letanje novejšega časa. Ako pa z duhovniško obleko boginje Themis opravljeni gospod zaradi tega tako kliče s fakterjoznim glasom, ker duhovniki pravice niso več vseskozi absolutisti in Nemci, potem hočemo verjeti, da je bilo to njegovo kričanje — labudovo petje zanj in za vse one elemente njegovega stanja, ki se niti na koncu devetnajstega stoletja niso mogli sprijazniti z idejo enakopravnosti vseh narodov. Upajmo, da so take prikazni sredi sedanje dobe le izjeme; kajti le v nasprotnem slučaju bilo bi vzroka dovolj tarnati, da propada naš sodniški stan.“

Hrvatski državni poslanci se bodo baje polnoštevilno vdeležili razprave o orožni postavi ter nameravajo neki predlagati, da smejo enoletni prostovoljci hrvatski delati izpit v vseh onih predmetih, za katere je dopuščena madjarščina.

Vsi **ogerski** listi pravijo, da je seja liberalne stranke dne 16. t. m. dokazala složnost mej vlado in večino in neosnovanost vesti o ministerstvenih krizah. Posebno dober vtis je napravilo na večino, da je ostal pl. Tisza pri kabinetnem vprašanju in se je izognil strankarskemu vprašanju, akoravno ga je k temu silila stranka sama. S tem je omogočeno onim članom, ki se ne strinjajo z orožno postavo in ne bodo glasovali, da ostanejo lahko i v bodoče pristaji stranke. Živahna razprava bo v liberalnem klubu še navstala pri določbah glede enoletnih prostovoljcev, vendar je nedvojno, da bo večina potrdila tudi to točko. Enoletnim prostovoljcem-pravnikom se bo baje dovolilo, da bodo smeli izpite delati že po preteku sedmih namestu osmih semestrov.

Vnanje države.

Bolgarske oblasti ob rumelijski meji so začele jako strogo postopati zoper potnike, ki dohajajo iz Turčije. Vsakemu, ki nima potnega lista, ali pa le turški „teskere“ brez „visuma“ bolgarskega diplomatskega agenta, zabranjen je vstop v Bolgarijo. Reuterjevo izvestje poroča, da se je moralo predvčerajšnjim več potnikov zaradi tega vrniti v Carigrad.

„Reichsanzeiger“ objavlja, da je **nemški** cesar sprejel ostavko pravosodnjega ministra Friedberga. — „Nordd. Allg. Ztg.“ piše: Vest „Kreutz-Ztg.“, da je Bismarck bolehen, je popolnoma neosnovana. Knez ima vsak dan pozno v večer goste, mej njimi je bil dne 16. t. m. tudi afriški potovalec Wolf. Tudi se državni kancelar vsak dan sprehaja. — Državni zbor se je predvčerajšnjim posvetoval o proračunu železnične uprave. Poslanec Petri je pri tem naglašal velike sitnosti, katere je povzročila v Alzaciji-Loreni naredba glede potnih listov, ter je prosil državni zbor, naj odpravi to hibo. Državni minister Büttcher mu je odgovoril, da je ta naredba potrebna na korist miru in državnega blaga.

V **francoski** zbornici je zahteval poslanec Andrieux interpelovati vlado opoložaji v indokitskih naselbinah, ker meni, da se je položaj v Tonkinu shujšal in da je treba nujnih naredb. Zbornica je interpelacijo preložila za mesec dni. — Predsednik Carnot je pregledal razstavo v nedeljo in je pri tem našel vse delavce vzlic nedeljskemu počitku pri delu. S tem je uradno priznal oskranjevanje nedeljskega počitka, udaril je v obraz cerkev in zveste katoličane. Pri vsem tem pa se republikanski listi še čudijo, da sv. Stol takó varno postopa glede vladnih predlogov pri imenovanju škofov in kardinalov.

Že zadnjič smo omenjali, da bo **italijanski** prestolni govor napovedal novo postavo zoper cerkev, namreč „organizacijo dobroteljih del“ („opera pie“). V tem oziru so se že pokazala prva znamenja. Rimski prefekt je namreč vsem podprefektom in županom na deželi razposlal okrožnico, s katero jih pozivlje, naj iztirjajo od vseh dobroteljih in cerkvenih bratovščin proračune za l. 1889, pravila itd. Takim predstojništvom, ki še niso sestavili proračunov, dovolil se je v ta namen 20dnevni obrok. Ako bi se katera bratovščina branila izvršiti dani jej nalog, pravico imajo prefekti in župani siloma postopati. Okrožnica pravi nadalje: „Sicer pa upam, da bom imel že v prvi polovici februarja vse proračune onih zavodov, naj si že bodo bratovščine, kongregacije, šole ali kakorkoli se sploh imenujejo, ter prosim gospode župane, naj mi nemudoma pošljejo izkaze, ker se gré tukaj za neko jako važno in nujno zadevo.“ Kaj je tukaj nujnega? Crispi potrebuje novo žrtve svojemu molohu — prostozidarski loži. — General Türr je imel daljše posvetovanje s Crispijem. Govori se, da hoče Türr prevzeti izvršitev nameravanega prekopa mej Rimom in morskim nabrežjem. — V Sardiniji je navstala velika lakota. Vlada je odposlala ostre naredbe ta-

mošnjim oblastnjam, ker se boji resnih nemirov. Seveda, naredba so jako cenó sredstvo, s katerim je menda prostozidar Crispi najbolj zadovoljen.

Švedski državni zbor se je predvčerajšnjim otvoril. Prestolni govor z veseljem omenja obisk nemškega cesarja. Mej postavnimi predlogami je tudi načrt zakona o zavarovanju delavcev. Predsednikom prve zbornice je izvoljen grof Lagerbielke, podpredsednikom bivši državni svetnik Ehrenheim, in predsednikom druge zbornice trgovec Wiik.

Poročilo predsednikovo kongresu **Združenih držav** o Samoa-vprašanju in dotične listine so se objavile. Iz njih povzamemo nastopno: Mornarični tajnik, Whitney, je brzojavno sporočil Nemčiji, da so Združene države pripravljene na podlagi priznanih ameriških pravic delovati za samoupravo otokov Samoa, kakor jo bodo priznale Nemčija, Anglija in Združene države. Whitney je ukazal admiralu Kimberley-u, naj odpluje proti Samoa otokom in potem poroča, ali je tamošnje postopanje Nemčije nepristransko, ob enem pa naj varuje Američane in protestuje zoper zatiranje domačincev. Naznani naj tudi zastopnikoma Nemčije in Anglije, da je pripravljen z njima delovati za mir in red. Pritožba nemškega poslanika, da domačincem na Samea otokih zapovedujejo Američani, je neopravičena, ker vlada Združenih držav ni v to nikogar pooblastila.

Izvirni dopisi.

Od Krškega. 17. januarija. Danes smo materi zemlji izročili truplo g. Jos. Merjašiča, upravitelja župnije pri sv. Duhu. Umrli je za osepnicami, v soboto previden s sv. zakramenti. Do zadnjega časa se je trudil, trudil še, ko je kal bolezní že čutil, a v osamljeni župniji je še obiskaval bolnike. Postal je žrtva svojega poklica. Bil je jako priljubljen. Preč. g. dekan dr. Sterbenec je v svojem govoru mej drugim opomnil, da je dela za duhovnike preveč. Tu so res silno z delom obloženi, posebno zdaj, ko so osepnice močno in daleč na okrog razširjene. Ako se ne bo takoj imenoval pri sv. Duhu upravitelj župnije, bodo ljudje umirali brez duhovne pomoči. V sosednjih župnijah so osepnice tako razširjene, da duhovniki komaj v domačih župnijah zmagujejo delo. Tu in tam se prikazuje tudi škrlatinka. V neki bolj majhni župniji je umrlo v petih tednih 15 odraslih, nekaj za osepnicami, nekaj pa morda za škrlatinko. Zdravnik je le enega teh videl. Od 5. decembra pa jih je ondi še do 200 bilo bolnih in samo v zadnjih 12 dneh 34 večinoma za osepnicami previdenih. Eden zdravnik ne more niti deseti del bolnikov v krškem okraji obiskati, toliko jih je. Ali bi ne bilo prav, pomoči dobiti? Ljudstvo naše je vse preplašeno. Bog pomagaj!

Od Mure. 16. januarija. (Odlikovanje P. Emerana.) Dne 12. januarija opoludne je č. g. P. Emeranu Šlandru pri sv. Petru v Radgoni okrajni glavar ljutomerski slovesno pripel na prsi zlati križec s krono, kateri mu je Njih veličanstvo podelilo v priznanje njegovih zaslug za občni blagor. P. Emeran Šlander je starši brat slovenjegraškega mestnega župnika č. g. Antona Šlandra, že blizu 20 let oskrbnik admontskih vinogradov okoli Radgone in Ljutomera, jako gostoljuben in postrežljiv gospod, ki povsod rad pomaga in skoraj v vseh zastopih radgonskega okraja marljivo deluje na blagor svojih rojakov Slovencev. Da je tako delovanje na višjem mestu našlo zasluženo priznanje, in da je g. okrajni glavar o prihiti odlikovanja to javno povedal, to nas jako veseli. Rekel je namreč g. okrajni glavar, ko je kratko načrtal tek življenja odlikovančevega: „P. Emeran je rojen Slovenec, in z redko ljubeznijo udan svojemu narodu, čigar gmotni in duševni blagor si prizadevuje na vso moč pospeševati. Dokaz temu njegovo nesebično delovanje v tritoušni komisiji, v poljedelski podružnici, pri konjerejskem društvu, v okrajnem šolskem svetu, pred vsem pa v okrajnem zastopu; jaz sem vesel in ponosen, da smem takemu možu to znamenje cesarjeve milosti na zaslužne prsi pripeti.“

V tem oziru ima č. g. P. Emeran v resnici lepe zasluge, in da je dobil za nje zasluženo priznanje, veseli ne samo njega, ampak tudi vse njegove prijatelje in znance, katerih šteje mnogo po radgonskem in ljutomerskem okraju. To se je pokazalo ravno o priliki odlikovanja. Pisma in ustna čestitanja, serenada in bakljada ognjegasnega društva in obilna vdeležba pri odlikovanju so mu to pričala.

Za vdeležence pri odlikovanju je č. g. P. Emeran Šlander naročil v gostilnici g. Škrlica obed, pri katerem so se navdušene napitnice glasile, česar pa ne bom obširneje popisaval, ker je to povsod enako;

tega pa vendar ne morem zamolčati, da so vsi občudovali jako primerne napitnice uda okrajnega zastopa in kmeta Košara, ki je tako gladko in pravilno slovenski govoril, kakor da bi bil višje šole dovršil, pa je vendar le samo domačo šolo obiskaval. Naj še dodam, da je č. g. P. Emeran Šlander doma v Savinjski dolini, in je študiral v Celju, potem pa šel v Admont, kakor v tistem času mnogo odličnih slovenskih dijakov, ki so še zdaj v admontskem samostanu na čast in korist. Žal, da so enega tistih, namreč P. Korbinijana Lajha, župnika pri sv. Jurju na Pesnici, ravno na dan Šlandrovega odlikovanja pokopali.

P. Emeranu pa želimo mnogo let, da bi zdrav in vesel poleg nekdanjih križev nosil tudi svoj zlati križec.

Iz Merana na Tirolskem, 16. januarija. (Nekaj za bolehné bogatine.) Pred kakimi tridesetimi leti so se združile štiri občine ter ustanovile „Kurort Meran“. Bog je namreč podelil meranski okolici neprecenljivo dobroto: Kraj je skoro od vseh strani z deskami zabiti. Pa deske niso lesene ali železne, ampak skalnate. Na tisoče metrov visoki snežniki obdajajo mesto ter zadržujejo mrzle vetrove. Le proti jugozapadu si je rečica Adiza tesno pot prodrla ter odprla solcu in južni sapi prosto pot v Meran. Duhoviti dr. Tapeiner je hotel to naravno lego uporabiti v korist cele okolice. Dal je vednostno preiskati, kako ugodno vpliva meransko podnebje na razne človeške bolezni; potem so začeli delati in tujce vabiti. V kratkem so namen dosegli, gosti so prihajali od raznih krajev; njih število se množi leto za letom. Zadnja listina jih je vže 42 stotin izkazala, v istini iz cele Evrope, od Temze do Urala in tje gori do Skandinavije.

Ob enem, ko je Meran ime „kurort“ si pridjal, morala je vsa okolica svojo patrijarhalnost popustiti ter se gospodsko obleči. Tudi to so izvršno storili. Postavili so velike in fine gostilne, palače in vile, v katerih najdejo gostje postrežbo kakor na Dunaji; napravili so široke snažne ceste, pota, šetališča, parke; omislili so si plinovo svečavo, kar je za malo mestece draga reč; zvezali potem z železnico Meran z inim svetom, tako, da se moreš v enem vozu pripeljati na Dunaj, akoravno moraš progo trikrat premeniti. Duša celemu podjetju je bil dr. Tapeiner. Starček še zdaj živi; pred tremi leti so mu njegovi prijatelji in bolniki postavili javen spomenik, blagi gospod je slave vreden.

Glavni sovražnik vseh zdravih krajev je dolgi čas; kaj početi celi dan brez dela? Tu skrbijo za razne zabave; godba nam svira slednji dan, celó po dvakrat; koncertov še ne štejemo, zvečer gremo v gledališče, popoldne se vsedemo v salon, kjer najdemo celo tropo časnikov nemških, francoskih, angleških, italijanskih, poljskih in ruskih. Knjižnica ima v raznih jezikih nad dvajset tisoč zvezkov na posojilo, in sicer so knjige razdeljene za razne stano-ve, n. pr. za mladino, za starost itd.

Kako se tu bolniki zdravijo? Dobro živijo in zdravi zrak dihaajo. Živež je izvršten pa pošteno osoljen; kdor ne more vsaj 5 gld. na dan žrtovati, ta se vaj ne podá sém; le zemlja po 2 kr. je ostala pri stari ceni. Termometer kaže dopoludne v senci 0°, popoldne na solocu 20°; minimum ponoči je bilo — 5°, maximum + 28° C.; barometer se suče med 750° in 60° ml. Kar pa solnce in zrak ne premoreta, to storijo razni doktorji, katerih je letos tukaj 23; zdravila se kuhajo le v dveh lekarnah; kdor ima preveč ali premalo zobov, temu ponujata dva umetnika svojo službo.

Tako ponuja Meran bolnikom vse, kar svet premore. Torej, Slovenci, ki imate cvenka in bolehnost, pridite semkaj; prvega se boste gotovo iznebili, ali tudi drugega?

Dnevne novice.

(Ustavljen glavni dobitek.) Včerajšnji dunajski listi so prinesli brzojavko iz Gradca od tamošnje policije, naj se ne izplača takoj glavni dobitek Tisa-srečk (serija 4224 št. 22), ker srečka ni v pravih rokah. Kakor izvemo, je bila dotična srečka v rokah nekdanjega trgovca Nastrana v Kamniku, ki jo je zastavil trgovcu g. Močniku v Kamniku. Ta je zopet zastavil srečko v kranjski hranilnici. Ko pa je zvedel, da je srečka zadela glavni dobitek, prišel je v Ljubljano, rešil srečko in hotel pri bankirju g. Mayerju potegniti denar. Ker pa je bil

bankirju že znan telegram, ni prevzel srečke. Gosp. Nastran se je pripeljal v Ljubljano z g. dr. Pirnatom, da se dogovorita z g. Močnikom. Glavni dobitke znaša 100.000 gld.

(Na tukajšnji gimnaziji) končali bodo prvo poluletje dne 9. februarja ter pričeli drugo dne 13. februarja.

(Iz Ribnice) na Dolenjskem poroča nam prijatelj: V sredo, dne 16. t. m. došel je v Ribnico g. Friderik Braun, c. kr. potovalni učitelj v naučnem ministerstvu, strokovnjak v rezbarstvu in strugarstvu, poslan od visokega ministerstva za uk in bogočastje v ta namen, da se na lici mesta prepriča o sedanjem stanju v naši dolini razširjenih hišnih industrij, rešetarije in lončarije, da se pouči o tukajšnjih razmerah in v naučnem ministerstvu nasvetuje, kako bi se mogli tukajšnji domači industriji na višjo stopinjo izobrazbe povzdigniti. Kakor čujemo, ostal bo omenjeni gospod nekoliko dni tukaj in bode vse kraje obhodil. Tukajšnji odlični domoljubi pomagajo mu pri izvršitvi njegove naloge po možnosti. Radostnim srcem pozdravlja vsak ta za tukajšnji okraj in sploh za vso Kranjsko jako pomenljivi najnovejši čin g. naučnega ministra, kajti tukajšnji hišni industriji ste združeni s kmetijstvom do 10.000 prebivalstva. Izdelki se ne prodajajo samo po vseh južnih avstrijskih deželah, — kjer je Ribničan rešetar in lončar povsod poznat — ampak gredo i daleč čez morje na Laško, Francosko, Grško, v Malo Azijo in Egipt. Zlasti je močno lesna obrt razvita in je zadobila vže svetovni promet. Zgodilo se ni do sedaj nič zdatnega, da bi se vže več stoletij v naši dolini vkoreninjeni industriji povzdignili, samo žilavemu značaju tukajšnjega prebivalstva zahvaliti se je, da ste sploh do te stopinje izobrazbe dospeli. Zato pa je sedaj tem bolj želeli, da bi se pravi nasveti stavili — da bi isti ne ostali samo na papirju, ampak da bi se i dejanjsko izvršili. Da se bode sploh kaj ukrenilo, porok so nam naši slovenski gg. državni poslanci, kateri bodo gotovo čuvali, da se kaj koristnega napravi.

(Iz Cerknice.) Pri občnem zboru narodne čitalnice izvoljen je bil enoglasno g. Josip Gorup za častnega uda. — V nov odbor narodne čitalnice izvoljeni so gg.: Franjo Gerbič predsednikom. Alojzij Pogačnik podpredsednikom, Karol Dermelj tajnikom, Ivan Strgulje blagajnikom; Fr. Šerko, Ernst Hieng, Anton de Schiava, Fr. Krek in Fr. Zagorjan, odborniki.

(Zoper ušico trtoskasko.) Oni dan smo naznanili, da je ministerstvo dovolilo ustanoviti trsovnice z ameriškimi trtami za okraj celjski. Sedaj se nam piše, da je trtoušna komisija v svoji zadnji seji sklenila, da se trsovница ustanovi, kakor so že prvlje želeli, v Lembergu blizo Nove Cerkve, in sicer na posestvu g. dr. Langerja, odvetnika v Celji, ta bode 5 orali zemljišča odstopil proti 500 gl. Sklep mora odobriti ministerstvo za poljedelstvo. Gledé razdelitve vinogradnikom po okraji veljalo bode isto načelo, kakor je to v obziru na šilovje iz državnih drevesnic. Določil se bo namreč čas, do katerega se naj vinogradniki oglasijo; premožnejšim bodo trte prodajali proti zmernemu plačilu, ubožnejšim pa delili brezplačno. Troške pri razpošiljanji poravnajo prejemniki. — Čujemo, da je podobno prošnjo na Dunaj odposlala tudi trtnoušna komisija v Šmarji. Kako je ž njo, nam ni znano.

(Slovensko gledališče.) Kakor smo že poročali, pela se bode jutri, v nedeljo 20. t. m., opereta „Mesečnica“ in igrala veseloigra „Moja zvezda“. Opozarjamo torej slavno občinstvo, da z mnogobrojnim obiskom zbrše sobotni madež ter zaceli dramatičnemu društvu gmotno rano 50 gld. — V nedeljo, 27. t. m., igrala se bode prvokrat „Čarovnica pri jezeru“, žaloigra iz repertoarja dunajskega dvornega gledališča. Več o tej igri prihodnji teden.

(Imenovanje.) Ministerski predsednik je imenoval okrajnega komisarja g. Gustava del Cotta ministerijalnim podtajnikom. — Ludovik Hahn je imenovan voditeljem brzojavnega korespondenčnega urada in je dobil naslov vladnega svetovaleca. — Č. g. Josip Jeraj, župnik v Zaleci in konzist. svetovalec, je imenovan častnim kanonikom.

(Pri sv. Kunigundi) v Kalči blizo Celja je v Habetovi hiši zaporedoma umrlo petero otrok bajš vsled škariatice, nazadnje še 35 let stari gospodar. (Odbor „Krajcarske družbe“) je sklenil vstaviti nabiranje na knjižice in napraviti konečni račun.

Zato naj bi vsakdo vsaj do 10. februarja vrnil knjižico z nabranim denarjem.

(Družbe sv. Cirila in Metoda) vesele vesti so danes te-le: 16. jan. pošiljajo vneti mladi domoljubi od onstran Karavanek 19 forintov mesto venca, ki naj bi ga bili položili prvo Andrej Eluspielerjevo smrtno obletnico na njegov grob. Prisrčna jim zahvala in pohvala! — Danes pa je družbi došel od graških akademikov letni donesek petinsedemdeset goldinarjev. Ginenim srcem beležuje družba to svoto, povdarjajoč, da bi bila psč bogata, ko bi vsak premožni domačin toliko žitvoval, kot naša v denarju nepremožna — a gledé dobre volje jako imovita mladina. — Ko pišem to, sporoča nam drag domoljub iz kočevske zemlje, da je predvčeranjim umrl č. g. župnik Peter Teran, od Stare Cerkve pri Kočevji, v ustni oporoki volil nam 100 goldinarjev. Lepa cvetica to na njegovem grobu sredi studne zime!

(Burja) je zopet hudo razsajala v Trstu v četrtek popoldne in včeraj zjutraj.

(Umrli) je dne 11. t. m. v mestni bolnišnici na Reki Josip Vlah, mestni učitelj na c. kr. pripravnici in občinski zastopnik v Kastvu, star 28 let. Bil je vrl rodoljub. Zapustil je vdovo in dvoje otrok. — Dne 14. t. m. je v Trstu umrla znana rodoljubna gospa Neža Viličičeva. Naj v miru počivata!

(Umrli) je minolo sredo g. K. Pucher, bivši vodja v livarni g. Alberta Samasse. Rodil se je leta 1813 v Celovci ter se učil pri svojem očetu v livarni zvonov. Star 21 let je prišel v Ljubljano k očetu g. Al. Samasse, delal tukaj dve leti, potem pa obiskal vse večje livarne v Avstriji in Nemčiji. Po šestletnem potovanju vrnil se je zopet v Ljubljano ter ostal tu od leta 1842. Leta 1885 šel je v pokoj ter se še vedno orčal s svojo stroko. Bil je zvest svojemu gospodarju, nesebičen ter vnet za svojo umetnost. Kot človek in strokovnjak je imel v svoji stroki le malo enakih vrstnikov. Tvrda Samassa zgubi ž njim nenadomestljivega sodelavca. Obrtno društvo nižjeavstrijsko je pokojnika leta 1873 odlikovalo z zlato svetinjo, presvetli cesar pa srebrnim križcem s krono za zasluge. Včerajšnji pogreb je pokazal, da je Pucher v vseh krogih bil čislán in spoštovan. Pogreba so se vdeležili mej drugimi g. deželni predsednik baron Winkler, župan gospod Grasselli, cesarski svetnik gosp. Murnik in drugi.

(Akademično društvo „Triglav“) v Gradci je imenovalo g. Jos. Gorupa častnim članom.

(„Dom in Svet.“) Tega zabavnega in poučnega lista je ravnokar izšla 1. številka na dveh polah. Vsebina: Smreka. (Pesem). — Brata. (Novela). — Iz burkaste preteklosti Mihe Gorenjskega. — Garibaldi. (Humoreska). — Polh lišček. (Balada). — Vede v sedanjem času. — O Spiritizmu. (Kritična studija). — Šola in življenje. — Slovstvo. — Vadnica.

(Srednje šole v Cislitaviji.) V naši državni polovici je 172 gimnazij, 85 realk. Nižjih gimnazij je 15, realk 20, nižjih realnih gimnazij 9. Višjih gimnazij je 129, višjih realk 69, višjih realnih gimnazij 19. Država vzdržuje 124 gimnazij in 54 realk, posamezne dežele 9 gimnazij in 16 realk, mesta 20 gimnazij in 9 realk, škofje 2 gimnaziji, redovniki 12 gimnazij, zasebniki 5 realk, ob ustanovah ste 2 gimnaziji in 1 realka. Nemških je 96 gimnazij in 59 realk, čeških 40 gimnazij in 17 realk, poljskih 23 gimnazij in 5 realk, italijanske 4 gimnazije in 2 realki, rusinska 1 gimnazija, hrvatske 3 gimnazije in 1 realka, 5 gimnazij je mnogojezičnih. Na gimnazijah so 55.404 dijaki, na realkah 18.545.

(Hitrost brzovlakov v Avstriji.) Najhitrejši je „express“ z Dunaja v Pešto, ki preleti v 4 urah 38 minut 278 kilometrov, torej vsako uro 60 kilim. Iz Brna na Dunaj preleti „express“ 58 kilometrov vsako uro, „express“ med Brnom in Bodenbachom 384 kilometrov v 6 urah 42 min., oni mej Dunajem in Prago 350 kilometrov v 6 urah 20 minut.

(Na Kranjskem) se je izkopalo in izdelalo 5322 kvintalov živega srebra, 52.000 kvintalov surovega železa, 4858 kvintalov svinca, 1.226.690 kvintalov premoga. Vrednost vseh izkopanih rud na Kranjskem je znašala 1.782.154 gld.

(V Zagrebu) so nekda prišli na sled velikemu izneverjenju pri mestni zavarovalni družbi „Croatia“, kjer pogrešajo 14.000 gld. denarja; vrhu tega so našli za 20.000 gld. ponarejenih menic.

Telegrami.

Dunaj, 18. jan. Poroča se, da bode nadvojvoda Adolf nasavski po smrti kralja holandskega sam nastopil vlado v Luksemburgu.

Praga, 19. januarja. Pred sklepom deželnega zbora je odgovoril namestnik na interpelacijo poslanca Gregla o zatiranji in preganjanji čeških manjšin v nemških mestih, da so dotični časnikiarski podatki posebno gledé Žateca neistiniti. Nasproti posameznim agitacijam je okrajni šolski svet takoj uspešno postopal. Namestnik je vedno za svojo dolžnost smatral, da v tej deželi zdravna narodnostna nasprotja in z vsemi sredstvi, ki so mu na razpolaganje, odbije vsako kratenje pravice s katerekoli strani.

Berolin, 18. jan. Odstop pravosodnjega ministra Friedberga je v zvezi z Geffkenovo zadevo; kot njegovega naslednika imenujejo državnega nadpravnika Tessendorfa.

Peterburg, 19. jan. „Novoje Vremje“ poroča, da bode tekom meseca julija prišli danski in grški kralj in kraljica, knez Nikita, veliki vojvoda hesenski, princesinja Alice in princ valeski kot zastopnik angleške kraljice k poroki velikega kneza Pavla. Perzijski šah bode prišel vže na pomlad, nadaljeval potovanje po Evropi ter se vrnil v juliju v Peterburg.

Listnica opravištva:

G. A. G. v T.: Tudi to smo storili, a težko bo bolje, ker se baje vse v mesto kartira. Ako si veste tu kaj pomagati, sporočite nemudoma, predno se natisne.

Gg. M. K. v C. in V. F. v R.: Vaše krstno ime se popravilo, a potrpite še s tem, dokler se oskrbi nova sestava!

G. J. S. v G.: Se že prej uravnalo in zdaj tudi še doposlalo. Mislimo, da bode prav. Le čvrsto tako! Bog plačaj in dobri ljudje!

G. X. Y. v Ž.: Silno radi bi ustregli, a oprostite, če ne znamo komu. Pozabili ste se podpisati.

G. M. K. v D.: Vse doposlali. Menda bo prav.

Umrli so:

V bolnišnici:

16. januarja Ferdinand Hudobivnik, črevljár, 28 let, pljučna tuberkuloza.

17. januarja. Tomaž Hinek, črevljár, 73 let, pljučnica. — N. N., nepoznani ubožec, okoli 65 let, je bil umirajoč pripeljan.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v milim.
		barometra v mm	termometra po Celziju			
17. u. jut.		746.5	0.2	sl. svzh.	oblačno	
18. 2. u. pop.		746.9	2.0	"	"	0.00
9. u. zveč.		747.1	1.0	"	"	

Srednja temperatura 1.1° C., za 3.1° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

19. januarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl 60 kr.
Sreberna " 5% " 100 " 16% "	83 " 20 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	111 " 55 "
Papirna renta, davka prosta	98 " — "
Akcije avstr.-ogerske banke	884 " — "
Kreditne akcije	311 " 20 "
London	120 " 65 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 53 "
Cesarski cekini	5 " 67 "
Nemške marke	59 " 12 1/2 "

Za domačo rabo!

Tkano sukno najfinije in najmočnejše vrste, platno od bele preje in polbeljeno platno za črevljarje in sedlarje, modro platno, fino sivo platno, močno dvojno platno za požarno brambo, belo platno za posteljno perilo, damast in dvojtkanino (evilih), platen in volnat kanafas, beljeno polplatno, gorsko platno, močno platno za vreče, kakor tudi izgotovljene vreče, platnene robce od oksforta in širtinga, dvojtkaninske in damastne optače, servijete in namizne garniture od damasta priporoča po najnižjih cenah (10)

društvo tkalcev v Vali pri Dobruški na Češkem.

Cenilniki in obrazci na zahtevo uje zastonj in franko.

Nashe platno je po katoliško-obrednih predpisih popolnoma pripravno za cerkveno in altarno perilo.

Lesna volna

najboljša in najcenejša
nakladna snov.

Porabiti se more tudi za obla-
zinovanje, napolnjevanje
modrocev in slamnic.

Priporoča jo kilo od 4 do 10 kr.

(6-4) **Frane Terček,**

Ljubljana, Valvazorjev trg šte. 5.

Posilja naročeno blago dobro spravljeno in poštine prosto.

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudo podpisani v napravo cerkvenih
posod in orodja iz čistega srebra, kineškega
srebra in iz medenine najnovejših oblik, kot

**monstrance, kelihov,
svetilnic, svečnikov**

itd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega
naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu,
bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognju po-
zlatim in posrebrim. Če gg. naročniki naj mi blago-
volé poslati iste nefrankovane (10)

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli šte. 17.

Posilja naročeno blago dobro spravljeno in poštine prosto.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov
in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Františkansko cerkev v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse
v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot
znano rešeno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so oljnat barve
v ploščevinastih pušicah (Bleebüchsen) v domačem
lanenem oljnatem firneži najdneje naribane in boljše
nego vse te vrste v prodajalnah. 2

Cenike na zahtevanje.

Na najnovejši in najboljši način

umetne

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja
plombovanja in vse zobne operacije, — od-
stranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega (čevlarskega) mostu,

I. nadstropje. (50—12)

J. Pserhofer-jeva

lekarna na Dunaji, Singerstrasse 15,

„Zum goldenen Reichsapfel“.

Kri čistilne kroglice, poprej „Univerzalne kroglice“ imenovane, zaslužijo po-
slednje nazivanje s popolno pravico, ker res je ni skoro boleznih, pri
katerej bi ne bile že na tisočkrat te kroglice pokazale svojega čudovitega učinka. V najtrdovratnejših slučajih, ko so
se zaman rabila druga zdravila, so te kroglice mnogobrojnokrat popolnoma ozdravile. 1 škatljica s 15 kroglicami
velja 21 kr., 1 zvitok s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljavi po povzetju 1 gld. 10 kr.

Če se poprej pošlje denar, stane s poštino prosto pošiljati vred: 1 zvitok kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zvitoka
2 gld. 30 kr., 3 zvitki 3 gld. 35 kr., 4 zvitki 4 gld. 40 kr., 5 zvitkov 5 gld. 20., 10 zvitkov 9 gld. 20 kr. —
(Manj nego jeden zvitok se ne pošlje.)

Pristne kroglice so le one, katerih nakaznica ima imenski podpis J. Pserhofer-jev in katere
imajo na pokrovu vsake škatljice isti imenski podpis z ružičasto barvo.

Nebrojno pisem je došlo, v katerih se zahvaljujejo konsumenti teh kroglic za svoje ozdravljenje po najrazlič-
nejših in težkih boleznih. Kdor jih je le jedenkrat poskusil, priporoča jih dalje.

— Tu navedemo le nekaj zahvalnih pisem: —

Schlierbach, 17. febr. 1888.

Vaše blagorodje! Udano podpisani prosim, da mu
zopet pošljete štiri zvitke vaših koristnih in iz-
vrstnih kri čistilnih kroglic.

Spoštovanjem

Ig. Neurelter, praktični zdravnik.

Hraše pri Smledniku, 12. sept. 1887.

Blagorodni gospod! Božja volja je bila, da so mi
prišle Vaše kroglice v roke, in sedaj Vam pišem, kak
vsepah da so imele: Prehladila sem se bila v otročje
postelji, tako, da nisem mogla opravljati več dela svo-
jega, in bila bi gotovo že mrtva, da me niso rešile Vaše
čudovite kroglice. Bog blagoslovi Vas tisočkrat. Zaupam,
da me bodo kroglice Vaše popolnoma ozdravile, kakor
so drugim k zdravju pomagale. **Terezija Knifke.**

Dunajsko Novo Mesto, 9. dec. 1887.

Vaše visokoblagorodje! Najtoplejšo zahvalo izrekam
v imenu 60letne tete svoje. Trepela je za kroničnim ka-
tarom v želodcu in vodenico. Življenje bilo jej je muka
in mislila je, da je že izgubljena. Slučajno je dobila
škatljico vaših izvrstnih kri čistilnih kroglic, in je
ozdravela, ko jih je dlje časa rabila.

Spoštovanjem

Jozefa Weinzettl.

Ozebljinski balzam J. Pserhofer-ja, že več let priznan
kot najboljšo zdravilo proti ozebljini vsake vrste, kakor
tudi proti zastaranim ranam. 1 lonček 40 kr., s
frankovano pošiljavi 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti kr-
čevitemu kašlju itd. 1 ste-
klenica 50 kr.

Amer. mazilo proti protinu,
najboljše sredstvo pri vseh protinskih in revmatičnih
boleznih, trganji po udih, išiji, trganji po ušesih itd.
1 gld. 20 kr.

Prašek proti potenju nog.
Cena škatljice 50 kr., s frankovano pošiljavi 75 kr.

Balzam za gušo, najboljšo sredstvo proti
napičenju vratu. Jeden
flacon 40 kr., s frankovano pošiljavi 65 kr.

Zdravilna esenca (Praške kapljice)
proti sprjenemu že-
lodecu, slabemu prebavljanju, vsakovrstnim trebušnim
boleznim, najboljšo domače sredstvo. Steklenica 22 kr.

Razven tu navedenih preparatov so v zalogi vse v avstrijskih listih objavljene domače in inozemske farma-
cevtične specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih morda ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in ceno preskrbijo.

Posiljate po pošti se najhitreje izvrše proti predpošiljavi zneska, večje naročbe tudi proti poštenemu
povzetju.

Ce se denar naprej pošlje (najbolje po poštini nakaznici), poština mnogo manj stane, kot pri pošiljavih s
povzetjem. (12-6)

Največ zgoraj imenovanih specialitet se tudi dobiva v Ljubljani pri gg. lekarnih G. Piccoli in J. Swoboda.

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani

na velikem Mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljše in sveže
zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih
zahval o naših izbornih kušenihih domačih zdra-
vilih. Lekarna Trnkóczyjevih firm so: Na Du-
naji dve (in kemična tovarna), v Gradi (na
Štajarskem) ena, pa ena v Ljubljani. P. n. ob-
činstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da
spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi,
da naslov tako-le napravi: **Lekarna Trnkóczy**
poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi
zahvaliti za zdravje, imajo iz-
vrstni vseh pri vseh boleznih
v želodcu in so neprekosljivo
sredstvo zoper: manjkaupe
slasti pri jedi, slab želodec,
urak, vetrove, koliko, zlate-
nice, bljuvanje, glavobol,
krč v želodcu, bitje srea,
zabasanje, gliste, bolezn na
vrabel, na jetrih in zoper
zlato žilo. 1 steklenica velja
20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov
samo 8 gl.

Svarilo! Opozar-
jamo, da se tiste istinite ma-
rijacejske kapljice dobivajo
samo v lekarni Trnkóczy-ja
zraven rotovža na velikem
Mestnem trgu v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicht),

je odlično najboljšo zdravilo zoper
protin ter reumatizem, trganje po
udih, bolečine v križi ter žicah, ote-
klino, otrpnele ude in kite itd., malo
časa če se rabi, pa mine popolnem
trganje, kar dokazuje obilno zahval.
Zahteva naj se samo „cvet zoper
trganje po dr. Malicu“ z zraven sto-
ječim znamenjem. 1 stekl. 50 kr. tucat
4 gl. 50 kr.

Ce ni na steklenici zraven stoječega znamenja,
ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hri-
pavost, vratobol, jetiko, prene in pljučne bolečine: 1 stekl.
56 kr., 1 tucat 5 gld. Samo ta sirop za 56 kr. je pravi.

Kričistilne kroglice

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so
se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega
telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodcu,
jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah 21 kr.; jeden
zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto
najmanj jeden zavoj.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh
boleznih krav, konj in prašičev.

Konje varuje ta štupa
trganja po črevih,
bezgavk, vseh na-
lezljivih kužnih bo-
lezni, kašlja, plju-
nih in vratih bo-
lezni ter odpravlja
vse giste, tudi vzdr-
žuje konje debele,
okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka.
Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr.,
5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za
konje, pomaga pri
pretégu žil, ote-
kanji kolen, kopit-
nih boleznih, otrp-
nenji v boku, v križi
itd., otekanji nog,
mehurjih na nogah,
izvinjenji, tišcanji
od sedla in oprave,
pri sušeti itd. skratka
pri vseh vnajjih bo-
lezni in hlabah. Steklenica z rabilnim navodom vred
stane le 1 gl., 5 stekl. z rabil. navodom vred samo 4 gl.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo
v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani

zraven rotovža

(15)

in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Priporoča svoje izdelke prečastiti duhovščini in p. n. cerkvenim predstojnikom po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. (2)

Na željo pošilja načrte in ilustrovane cenike. Staro orodje in posode jemlje v popravo.

Slovenski

Žepni koledar

za leto 1889

izšel je ter se dobiva v jako lični obliki v **Katol. Bukvarni, pri Jos. Gerberji in J. Giontiniju** komad po 20 kr., po pošti 2 kr. več.

Knjižica je posebno primerna kot novoletno darilo za kavarne, kojim se dovoljuje primeren rabat. — Razprodajalcem po ako znižani ceni.

Tudi je dobiti v „Katol. Bukvarni“ **„Koledar katol. tiskovnega društva v Ljubljani“ za l. 1889,** namenjen zlasti slovenski duhovščini. Med drugim podaja veroučiteljem zapisnik učencev za več nego 400 otrok.

Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo ta krasnovezani Koledar zastoj; neudom stane 1 gld. 20 kr., po pošti 5 kr. več.

Posebna v deželi razširjena bolezen je slabo prebavljanje.

Sedanja kuhinja in sedanji način našega življenja sta vzrok tej nadlogi, ki nas napade nenadoma. Nekatere ljudi mučijo bolečine v prsih, na straneh, včasih tudi v hrbtu; čutijo se medle in zaspane, imajo slab okus v ustih, posebno zjutraj; nabira se jim po zobeh nekaj lepljiv sluz; tek jim je slab, v želodci leži jim kakor velika teža in včasih čutijo v želodčni votlini nedoločeno oslabljenje, kojega tudi ne odstrani zavživanje jedil. Oči se jim vdero, roke in noge postanejo jim mrzle in vlažne; nekaj časa potem dobijo kašelj, začetkoma suh, v nekaterih mesecih pa v zvezi s zelenkastim i mečkom; dotičnik je vedno truden in spanje mu skoraj ne daje počitka; potem postane nervozen, občutljiv in slabe volje ter ga napadejo slabe slutnje; ako hitro vstane, zvrči se mu ter se mu zdi, da se mu suče cela glava; črevesa se mu zamaše, koža njegova je včasih suha in vroča, kri postane gosta in zastaja, belina v očeh orumeni; voda gré pomaloma od bolnika, je temne barve, in ako stoji dlje časa, ostane na dnu goščava; dostikrat se mu riga in pri tem dobi v usta sladek ali pa kisel okus, in mnogokrat mu srce pri tem močno vtriplje; vid njegov oslabi, črno se mu dela pred očmi in navdaja ga čut onemoglosti in velike slabosti. Vsa ta znamenja se menjavajo, in splošno se računa, da nadleguje ta bolezen skoraj tretjino prebivalstva te dežele v eni ali drugi obliki. Vsled „Shäker-ekstrakta“ pa zavró jedi v želodcu takó, da dobi bolno telo hrane in da se zopet povrne prejšnje zdravje. Učinek tega zdravila je v resnici čudovit. Milijoni in milijoni steklenice so že razprodane in izvanredno je število spričeval, ki dokazujejo zdravilno moč tega leka. Stotine bolni raznih imen izvirajo iz neprebavljivosti; toda če je to slednje zlo odstranjeno, izgubé se tudi vsa druga, ker ta so v istini le znamenja prave te bolezní. Zdravilo je „Shäker ekstrakt“. Spričevala tisočeri, ki pohvalno govoré o njegovih zdravilnih lastnostih, dokazujejo to v izobilji. Ta izvrstni lek se dobi v vsaki lekarni.

Osebe, ki trpé vsled zaprtja, potrebujejo „Seigelove čistilne kroglice“ v zvezi s Shäker-ekstraktom „Seigelove čistilne kroglice“ ozdravijo zaprtje, zabranijo mrzlico in prehlajenja, oproščajo bolečine v glavi in zadušje rumenice. Kdor jih je enkrat poskusil, opustil jih ne bo nikdar več. Vplivajo polagoma in ne proizročujejo nikakoršnih bolezin. — Cene: 1 steklenica „Shäker-ekstrakta“ gld. 1'25, 1 škatljica „Seigelovih čistilnih kroglic“ 50 kr.

Svari se pred ponarejanji, ki so brez vse vrednosti ter še celo škodljivo vplivajo.

Lastnik „Shäker-ekstrakta“ in „Seigelovih kroglic“ **A. J. White,** Limited London 35 Faringdan Road E. C. (24)

V zalogi ima in razpošilja „Seigelove kroglice“ Ivan Nep. Harna, lekarna „zum gold Löwen“ v Kremžiru na Moravskem. Dalje v lekarnah: Koroško, Kranjsko, Primorsko: Ljubljana, Ub. pl. Trnkóczy, G. Piccoli; Celovec, Peter Birnbacher, Alf. Egger in W. Thurnwald; Breze, St. Mohor, Prevalje, Gostentschnig; Trbiž, Beljak, dr. Kumpf, Frid. Scholz; Velikovec, Volsperg, Ajdovščina, Idrija, Kamnik, Pulj, J. Cabuchio; Reka, G. Prodram; Gorica, J. Cristofolletti, Pontoni, A. Gironzoli; Trst, Suttina A., al Camelo, Praxmarer A. al due Mori, J. Serravallo, al Redentore G. Zaneti, alla Sesta d'oro; Novigrad, Nik Bar. Gionović; Spljet, Aljinović, Foeigl; Zader, Androvič; Susak pri Reki, Mali Lošinj, O. Viviani, in v večini ostalih lekarn v cesarstvu.

Za čas stavbe

priporoča

Andrej Drušković-a

trgovina z železnino, Mestni trg 10,

v velikem izboru in prav po nizki ceni okova za okna in vrata, storje za štokodoranje, drat in cveke, samokolnice, vezi za zidovje, traverze in stare železniške šine za oboke, priznana najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno narejena štedilna ognjišča in njih posamezna dela.

Pri stavbah,

kjer ni blizo vode neobhodno potrebne vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu dobivati vodó; ravno tako tudi se dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železolitni gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za polede listvo:

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengensfelder Gyps) za gnojenje polja.

!Svoji k svojim!

Katoliška Bukvarna

v Ljubljani, Stolni trg št. 6

se priporoča za

naročila

vsakovrstnih

tù- in inozemskih časnikov, teoloških in drugih del.

Priznano najboljše in najcenejše

čebelno-voščene sveče

priporoča

Oroslav Dolenec

(10-6)

v Ljubljani.

!Svoji k svojim!

ČEBELNO-VOŠČENE SVEČE

prodaja in razpošilja **PAVEL SEEMANN** v Ljubljani.